

АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

ФРОЛОВ Юрій Миколайович - кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету Бердянського університету менеджменту і бізнесу

УДК 342.9 (477)

Определено содержание понятия административной процедуры. Рассмотрено современное состояние нормативно-правового закрепления основных видов административных процедур в деятельности высших учебных заведений Украины, дан анализ основных этапов их реализации.

Ключові слова: адміністративна процедура, ліцензування, атестація, акредитація, вищий навчальний заклад.

Невід'ємним елементом комплексного аналізу діяльності вищих навчальних закладів як колективних суб'єктів адміністративного права є дослідження процесуальних аспектів їх функціонування та взаємодії з іншими суб'єктами адміністративних правовідносин, адже ефективність діяльності вищих навчальних закладів у сучасних умовах реформування національної системи вищої освіти значною мірою залежить не тільки від встановлення та закріплення чіткої системи адміністративних норм, а й від існування дієвого механізму їх реалізації, що вимагає, насамперед, удосконалення системи адміністративно-процесуальних норм, які регулюють процес здійснення відповідних видів діяльності за участю ВНЗ.

У науковій літературі питанням, пов'язаним із дослідженням адміністративних процедур, присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних науковців, як В. Авер'янов, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Н. Галіцина, Е. Демський, О. Лагода, О. Мико-

ленко, Е. Талапіна, В. Тимошук, Ю. Тихоміров, В. Шкарупа. Окремі процесуальні аспекти функціонування ВНЗ розглядали О. Авдєєв, О. Гульбс, Л. Головій, В. Кваніна, Є. Огаренко, В. Ратніков, О. Сорока, С. Шевченко. Проте використання великої кількості адміністративних процедур в управлінській, регулятивній та контрольній діяльності публічних органів влади у сфері вищої освіти зумовлює необхідність безпосереднього звернення до проблеми визначення, впорядкування та аналізу сучасного стану правової регламентації адміністративних процедур, які безпосередньо стосуються діяльності вищих навчальних закладів в Україні.

Метою статті є дослідження адміністративних процедур у діяльності вищих навчальних закладів, що передбачає визначення поняття «адміністративна процедура», виділення основних видів адміністративних процедур у сфері вищої освіти та аналіз етапів їх реалізації.

Адміністративна процедура в діяльності вищих навчальних закладів може бути визначена як встановлений адміністративно-процесуальними нормами порядок розгляду та вирішення органами виконавчої влади та місцевого самоврядування індивідуальних адміністративних справ з метою виконання обов'язків, забезпечення прав та законних інтересів вищого навчального закладу. Серед різноманітних адміністративних процедур у сфері освіти, у тому числі в діяльності вищих навчальних закладів,

можна відзначити процедури створення та реорганізації ВНЗ, ліцензування їх діяльності, акредитації; порядок прийому до вищих навчальних закладів; порядок індивідуального обліку результатів засвоєння студентами освітніх програм; процедури, пов'язані з реалізацією статусу студента; порядок, види й форми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників; процедури визнання й установлення еквівалентності документів іноземних держав про вищу і післядипломну професійну освіту; процедури присудження вчених ступенів, присвоєння вчених звань та ін. Слід зазначити, що дані процедури є досить різноплановими й, інколи, істотно відрізняються одна від одної. Більше того, деякі з них мають більше відношення до господарського або трудового права, аніж до адміністративного. Проте, універсальним об'єднуючим началом для всіх зазначених процедур є єдине освітнє поле [1, с.201]. Усі суб'єкти освітньої діяльності зацікавлені в закріпленні процесуальних норм, покликаних реалізовувати права та інтереси фізичних і юридичних осіб у сфері освіти [2, с.228-229]. Виділяючи в загальному масиві процедур у сфері освіти ті, що мають чітко виражений адміністративно-правовий характер, окремо відзначимо процедури ліцензування, атестації та акредитації вищих навчальних закладів.

Згідно з законодавством зміст процедури ліцензування складають видача, переоформлення та анулювання ліцензій, видача дублікатів ліцензій, ведення ліцензійних справ та ліцензійних реєстрів, контроль за додержанням ліцензіатами ліцензійних умов, видача розпоряджень про усунення порушень ліцензійних умов, а також розпоряджень про усунення порушень законодавства у даній сфері [3, ст.1]. Закон України «Про вищу освіту» визначає ліцензування як процедуру визнання спроможності вищого навчального закладу певного типу розпочати освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, а також до державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення

[4, ст.1]. У Словнику узгоджених термінів та визначень у сфері освіти ліцензування в освіті визначається як обов'язкова процедура державного визнання можливості навчального закладу розпочати освітню діяльність за певними освітніми програмами на підставі встановлення відповідності умов реалізації освітнього процесу, які пропонуються навчальним закладом, офіційно встановленим вимогам [5, с.49].

Отже, діяльність у сфері освіти є видом діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до спеціальних законів [3, ст.9]. Ліцензування діяльності з надання освітніх послуг передбачають положення Законів України «Про освіту» [6] та «Про вищу освіту» [4]. Так, згідно з Законом України «Про освіту» діяльність навчального закладу розпочинається за наявності ліцензії на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням послуг для одержання освіти і підготовкою фахівців різних рівнів кваліфікації. Закон України «Про вищу освіту» встановлює, що освітня діяльність в Україні здійснюється вищими навчальними закладами на підставі ліцензій, які видаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [4, п. 1 ст.28]. Здійснення ліцензування у сфері освіти регулюється Порядком ліцензування діяльності з надання освітніх послуг, у якому встановлено загальні вимоги до ліцензування діяльності з надання освітніх послуг та визначено процедуру оцінки спроможності суб'єктів освітньої діяльності щодо надання освітніх послуг, проведення ліцензійної експертизи, прийняття рішень, видачі і переоформлення ліцензій та ін. [7, п.1].

У сфері вищої освіти ліцензуванню підлягає діяльність з надання таких освітніх послуг: 1) підготовка фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів за напрямками (спеціальностями), у тому числі молодших спеціалістів у вищих професійних училищах та центрах професійно-технічної освіти; 2) військова підготовка студентів ВНЗ за програмою офіцерів запасу; 3) перепідготовка за спеціальностями; 4) розширення профілю (підвищення кваліфікації), спеціалізація; 5) підготовка іноземних громадян до вступу у вищі навчальні заклади; 6) під-

готовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації іноземних громадян; 7) підготовка до вступу у вищі навчальні заклади громадян України; 8) діяльність за програмами іноземних навчальних закладів [7, пп.5 п.2].

Щодо надання послуг у сфері професійно-технічної та вищої освіти ліцензування здійснює Міністерство освіти і науки України. Як орган ліцензування МОН України має право перевірити законність та обґрунтованість прийнятих експертними комісіями, регіональними експертними радами, експертними радами Акредитаційної комісії та Акредитаційною комісією рішень з питань ліцензування вищих навчальних закладів [7, п.3].

Ліцензування освітніх послуг здійснюється за заявою навчального закладу. ВНЗ подає до органу, що здійснює ліцензування, заяву про проведення ліцензування із зазначенням виду освітньої послуги, ліцензованого обсягу та реквізитів навчального закладу, до якої додаються інші встановлені законодавством документи [7, п.11]. У разі наявності у навчального закладу відокремлених підрозділів, що надаватимуть освітні послуги, до заяви про проведення ліцензування, крім зазначених документів, додаються копії рішень про утворення таких підрозділів, їх реєстрацію та положення про них [7, п.12].

Спроможність ВНЗ надавати освітні послуги підтверджується результатами ліцензійної експертизи. Для проведення ліцензійної експертизи орган ліцензування розглядає подані документи та у разі їх відповідності встановленим вимогам утворює експертну комісію [7, п.16-1]. Проведення ліцензійної експертизи регулюється Положенням про експертну комісію та Порядком проведення ліцензійної експертизи [8]. Ліцензійні умови надання освітніх послуг у сфері вищої освіти визначають нормативи кадрового, навчально-методичного, інформаційного, матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів, необхідних для ліцензування.

Експертна комісія за результатами своєї роботи готує висновок про спроможність (неспроможність) навчального закладу

надавати заявлену освітню послугу. ВНЗ протягом 10 днів після ознайомлення з висновком має право подати апеляцію щодо необ'єктивності його змісту або порушення комісією порядку проведення експертизи та звернутися до органу ліцензування із заявою провести повторну експертизу комісією в іншому складі [7, п.17].

Орган ліцензування передає висновок експертної комісії до відповідної експертної ради Акредитаційної комісії, яка розглядає документи, готує і вносить для розгляду на засіданні Акредитаційної комісії проект рішення щодо спроможності надавати навчальним закладом заявлену освітню послугу. Після цього органом ліцензування приймається остаточне рішення про видачу ліцензії [7, п.18, п.19]. У разі відмови у видачі ліцензії вищий навчальний заклад має право на повторне ліцензування, але не раніше ніж через рік після прийняття рішення про відмову. Рішення органу ліцензування про відмову у видачі ліцензії або її анулювання може бути оскаржене до суду [7, п.37].

Ліцензія оформлюється на бланку єдиного зразка, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 1719 від 20.11.2000 р. [9]. Строк дії ліцензії визначається органом ліцензування і продовжується у порядку, встановленому для її одержання [7, п.25, п. 26]. Інформація, що стосується видачі (переоформлення, анулювання) ліцензії вноситься до Державного реєстру навчальних закладів та Єдиного ліцензійного реєстру [7, п.34].

На відміну від ліцензування, акредитація є процедурою, в ході якої уповноважений орган влади засвідчує компетентність суб'єкта господарювання здійснювати певну діяльність. За своїм юридичним змістом акредитація освітньої установи є процедурою підтвердження її державного статусу [10, с.20]. Термін «акредитація» щодо сфери освіти застосовується для визначення оцінки та визнання державою рівня діяльності навчального закладу, що реалізує відповідні освітні програми, як такого, що відповідає встановленим критеріям, вимогам, нормам, стандартам [5, с. 17]. Закон України «Про вищу освіту» визначає

акредитацію як процедуру надання вищому навчальному закладу права провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації, відповідно до стандартів вищої освіти та державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення [4, ст.1]. Відповідно, акредитованим вищим навчальним закладом є ВНЗ, що визнаний спроможним провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації, за напрямками і спеціальностями освітньо-кваліфікаційних рівнів, не менше двох третин з яких є акредитованими [4, ст.1]. Акредитації підлягають:

1) рівень спроможності ВНЗ провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації (рівень акредитації);

2) напрям, за яким ВНЗ отримав право провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації (акредитований напрям);

3) спеціальність відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня, за якою ВНЗ отримав право провадити освітню діяльність, пов'язану із здобуттям вищої освіти та кваліфікації (акредитована спеціальність) [4, ст.1].

Акредитація напрямку, спеціальності та вищого навчального закладу здійснюється Міністерством освіти і науки України шляхом проведення акредитаційної експертизи [4, п.2 ст.28]. Акредитаційна експертиза проводиться експертною комісією, яку формує МОН України [12, п.4]. Рішення про акредитацію приймає Акредитаційна комісія та затверджує МОН України [12, п.5]. За результатами акредитації ВНЗ МОН України разом із центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані ВНЗ:

- визначає відповідність освітніх послуг державним стандартам певного освітньо-кваліфікаційного рівня за напрямками (спеціальностями), надає право видачі документа про освіту державного зразка;

- встановлює рівень акредитації ВНЗ;

- надає певну автономію ВНЗ відповідно до отриманого статусу;

- інформує громадськість про якість освітньої та наукової діяльності ВНЗ;

- вирішує питання про реорганізацію вищого навчального закладу з наданням відповідного статусу або його ліквідацію [6, п.4 ст.15].

Згідно з Положенням про акредитацію ВНЗ і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України № 978 від 9.08.2001 р., акредитація вищого навчального закладу проводиться з ініціативи самого ВНЗ [12, п.1].

Безпосередньому проведенню експертизи передують здійснення вищим навчальним закладом аналізу своєї діяльності на відповідність встановленим вимогам акредитації та складання звіту про свою діяльність. ВНЗ здійснює оцінку таких основних параметрів діяльності, як: організаційно-правове забезпечення освітньої діяльності ВНЗ; структура ВНЗ та система управління; відповідність кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення ліцензійним умовам надання освітніх послуг; відповідність якісних характеристик підготовки фахівців державним вимогам; усунення виявлених в освітній діяльності недоліків та ін. [12, п.9;13].

Власне першим етапом адміністративної процедури акредитації ВНЗ, згідно з чинним законодавством, є порушення акредитаційної справи вищим навчальним закладом. Вищий навчальний заклад, який заявив про акредитацію за певним рівнем, подає до МОН України: 1) інформацію про серію, номер і дату видачі ліцензії на освітню діяльність та сертифікатів про акредитацію напрямів підготовки (спеціальностей); 2) розглянутий вченою (педагогічною) радою звіт про результати освітньої та наукової діяльності навчального закладу, який містить: довідку про ВНЗ; загальні відомості про кадрове і матеріально-технічне забезпечення; перелік спеціальностей, за якими заклад проводить підготовку, та їх рівні акредитації; дані про загальну кількість студентів, їх розподіл за напрямками підготовки, спеціальностями та формами навчання; результати діяльності аспірантури і докторантури за останні п'ять років (для ВНЗ IV рівня акредитації); дані про

міжнародні зв'язки з навчальними закладами та освітніми організаціями; відомості щодо видання і підготовки до видання підручників та навчальних посібників за останні п'ять років [12, п.10].

Після отримання зазначених матеріалів МОН України протягом 20 днів проводить їх попередню експертизу і, за умови відповідності поданих матеріалів нормативно-правовим актам МОН, утворює експертну комісію, яка проводить акредитаційну експертизу. За результатами акредитаційної експертизи експертна комісія готує мотивований висновок щодо можливості акредитації закладу (спеціальності). ВНЗ протягом п'яти робочих днів після ознайомлення з висновком його керівника може подати до МОН заяву про проведення повторної експертизи експертною комісією в іншому складі у зв'язку з недостовірністю такого висновку або порушенням експертною комісією порядку проведення експертизи [13]. МОН України передає висновок експертної комісії щодо акредитації спеціальності до відповідної експертної ради Акредитаційної комісії. Висновок про акредитацію вищого навчального закладу передається безпосередньо до Акредитаційної комісії [12, п.11;13].

Експертна рада Акредитаційної комісії проводить аналіз матеріалів та висновку експертної комісії, готує пропозиції на засідання Акредитаційної комісії. Акредитаційна комісія не пізніше ніж у місячний строк від дня отримання пропозицій від експертної ради у разі акредитації спеціальності (експертного висновку експертної комісії МОН України – у разі акредитації закладу) приймає рішення про акредитацію або відмову в акредитації [12, п.12, п.13]. Зазначене рішення через два тижні з дня прийняття затверджується МОН України. У разі прийняття позитивного рішення щодо акредитації закладу (спеціальності) МОН видає навчальному закладу сертифікат про акредитацію закладу (сертифікат про акредитацію спеціальності з додатком до нього) [12, п.5, п.6; 13]. У сертифікаті про акредитацію на пряму або спеціальності зазначаються назва на пряму або спеціальності, освітньо-кваліфікаційний рівень та обсяги

підготовки, термін дії сертифіката, а також юридична адреса ВНЗ, його відокремлені структурні підрозділи (філії) та їх юридичні адреси. У сертифікаті про акредитацію ВНЗ зазначаються його назва, рівень акредитації та термін дії сертифіката, юридична адреса ВНЗ, його відокремлені структурні підрозділи (філії) [4, п. 2 ст.28]. Строк дії сертифіката про акредитацію закладу (спеціальності) для національного ВНЗ становить 10 років, інших ВНЗ та відокремлених підрозділів навчальних закладів – 5 років.

Атестація вищих навчальних закладів може бути визначена як комплексна оцінка та встановлення відповідності діяльності освітньої установи, змісту, рівня та якості підготовки випускників вимогам освітніх стандартів, законодавчих та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність навчальних закладів [5, с.21]. Сучасні науковці розглядають процедуру атестації як один із «інструментів» забезпечення якісної освіти, основну форму державно-суспільного контролю за діяльністю освітніх установ [14, с.115], як основну форму контролю за навчально-виховним процесом та ефективністю використання матеріально-технічного і науково-педагогічного потенціалу, а також якістю підготовки спеціалістів у вищій школі [11, с.35]. До основних завдань атестаційної процедури у сфері вищої освіти можна віднести:

- визначення реального потенціалу ВНЗ, відповідності професійної підготовки їх випускників державним стандартам та вимогам;
- отримання інформації про стан та тенденції розвитку вищої освіти;
- підвищення відповідальності ВНЗ за ефективне використання фінансових і матеріальних ресурсів, які виділяються державою на розвиток вищої освіти;
- створення єдиних організаційних і методичних підходів до оцінки результатів діяльності вищих навчальних закладів [11, с.35].

Закон України «Про освіту» визначає основним завданням процедури атестації встановлення відповідності освітніх послуг, які надаються навчальними закладами, державним стандартам певного освіт-

нього та освітньо-кваліфікаційного рівня [6, п.5 ст.15]. Згідно з Положенням про проведення державної атестації вищих навчальних закладів, державній атестації підлягають ВНЗ III-IV рівнів акредитації, що здійснюють наукову, науково-технічну та інноваційну діяльність відповідно до законів України. Державна атестація ВНЗ здійснюється один раз на п'ять років [15, п.1, п.2]. Предметом атестації є визначення рівня діяльності ВНЗ за такими напрямками: кадровий, науковий, науково-технічний потенціал; фінансування фундаментальних, прикладних досліджень та розробок; результативність наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності [15, п.4].

Державна атестація ВНЗ проводиться атестаційною комісією, до складу якої можуть входити члени колегії МОН, фахівці Наукової Ради МОН, представники Ради проректорів з наукової роботи, керівники підрозділів МОН, повноважні представники всеукраїнських громадських організацій, які здійснюють свою діяльність у сфері освіти та науки, здійснення громадського контролю за суб'єктами владних повноважень. Склад атестаційної комісії затверджується МОН України [15, п.7, п.8]. Із числа членів атестаційної комісії створюється експертна група, до якої, у разі необхідності, можуть залучатись фахівці ВНЗ, наукових установ, підпорядкованих МОН [15, п.10].

Наступним етапом процедури атестації вищого навчального закладу є подання до атестаційної комісії керівництвом ВНЗ листа-заявки щодо проведення атестації закладу; даних про наукову та науково-технічну діяльність за 5 останніх років; інших матеріалів, що можуть сприяти повній та якісній оцінці наукової та науково-технічної діяльності закладу [15, п.11].

Експертна група атестаційної комісії опрацьовує атестаційні матеріали та за результатами цього опрацювання не пізніше, ніж у місячний термін, надає висновок та подає матеріали на розгляд атестаційної комісії. Атестаційна комісія розглядає матеріали ВНЗ, висновок експертної групи та приймає рішення про атестацію вищого навчального закладу [15, п.13, п.14].

На заключному етапі процедури відбувається узагальнення і оформлення результатів атестації. За результатами державної атестації видається наказ МОН України, що містить у додатку витяг із протоколу засідання атестаційної комісії з відповідним висновком [15, п.15].

Отже, виділення в загальному масиві процедур у сфері освіти за участю вищих навчальних закладів процедур, що мають чітко виражений адміністративно-правовий характер, дає змогу визначити процедури ліцензування, атестації та акредитації ВНЗ.

Процедура ліцензування вищого навчального закладу визначається як закріплений законодавством порядок державного визнання спроможності ВНЗ розпочати освітню діяльність за певними освітніми програмами на підставі встановлення відповідності умов реалізації освітнього процесу існуючим стандартам вищої освіти та офіційним вимогам щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення. До основних етапів процедури ліцензування ВНЗ віднесено: 1) подання до органу, який здійснює ліцензування, заяви про проведення ліцензування та інших документів; 2) розгляд органом ліцензування поданих документів та утворення експертної комісії; 3) надання експертною комісією висновку про спроможність ВНЗ надавати заявлену освітню послугу; 4) передавання органом ліцензування висновку експертної комісії до відповідної експертної ради Акредитаційної комісії, розгляд документів, підготовка і внесення до розгляду на засіданні Акредитаційної комісії проекту рішення щодо спроможності надавати ВНЗ заявлену освітню послугу; 5) прийняття органом ліцензування остаточного рішення про видачу ліцензії; 6) внесення інформації стосовно видачі ліцензії до Державного реєстру ВНЗ та Єдиного ліцензійного реєстру.

Зміст адміністративної процедури атестації вищого навчального закладу визначений як комплексна оцінка його наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, а також встановлення відповідності діяльності ВНЗ, змісту, рівня та якості

підготовки спеціалістів існуючим освітнім стандартам, вимогам нормативно-правових актів, що регулюють діяльність ВНЗ. Атестація ВНЗ складається з таких основних етапів: 1) утворення атестаційної комісії та затвердження її складу МОН України; створення експертної групи з числа членів атестаційної комісії; 2) подання до атестаційної комісії листа-заявки щодо проведення атестації, необхідних даних про наукову та науково-технічну діяльність ВНЗ, інших необхідних документів; 3) опрацювання експертною групою атестаційних матеріалів, надання висновку та подання матеріалів на розгляд атестаційної комісії; 4) розгляд атестаційною комісією матеріалів ВНЗ, висновку експертної групи та прийняття рішення про атестацію ВНЗ; 5) узагальнення і оформлення результатів атестації у наказі МОН України.

Адміністративна процедура акредитації у сфері вищої освіти визначена як встановлений адміністративно-процесуальними нормами порядок здійснення акредитаційними органами діяльності, спрямованої на прийняття рішення щодо надання ВНЗ права провадити освітню діяльність відповідно до встановлених освітніх стандартів, а також інших державних вимог стосовно кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення. Акредитація ВНЗ складається з таких етапів: 1) порушення акредитаційної справи вищим навчальним закладом шляхом подання до органу, який здійснює акредитацію, заяви про проведення акредитації ВНЗ, звіту про свою діяльність та інших документів; 2) проведення МОН України попередньої експертизи та утворення експертної комісії; 3) проведення акредитаційної експертизи та передання висновку експертної комісії про акредитацію спеціальності до відповідної експертної ради Акредитаційної комісії, висновку про акредитацію ВНЗ – до Акредитаційної комісії; 4) аналіз матеріалів та висновку експертної комісії, прийняття відповідним органом рішення про акредитацію; 5) затвердження рішення про акредитацію ВНЗ МОН України та видача вищому навчальному закладу сертифіката про акредитацію.

Література:

1. Барабанова С. В. Государственное регулирование высшего образования в Российской Федерации: административно-правовые вопросы / С. В. Барабанова. – Казань : Изд-во Казанского государственного университета, 2004. – 340 с.
2. Институты административного права России / Отв. ред.: Бачило И.Л., Хаманева Н.Ю. – М. : Изд-во ИГиП РАН, 1999. – 264 с.
3. Про ліцензування певних видів господарської діяльності : Закон України від 01.06.2000 р. № 1775-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2000. – № 36 – Ст.299.
4. Про вищу освіту : Закон України : від 17.01.2002 р., № 2984-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 20. – Ст. 134.
5. Словарь согласованных терминов и определений в области образования государств-участников СНГ / Под ред. проф. Н. А. Селезнёвой. – М. : Изд. центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 167 с.
6. Про освіту : Закон України : від 23.05.1991 р., № 1060-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
7. Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг : Постанова Кабінету Міністрів України від 8.08.2007 р. № 1019 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 60. – Ст. 2379.
8. Про затвердження Ліцензійних умов надання освітніх послуг, Порядку здійснення контролю за дотриманням ліцензійних умов надання освітніх послуг, Положення про експертну комісію та порядок проведення ліцензійної експертизи та Типового положення про регіональну експертну раду з питань ліцензування та атестації навчальних закладів : Наказ МОН України від 24.12.2003р. № 847 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 3. – Ст. 154.
9. Про запровадження ліцензії єдиного зразка для певних видів господарської діяльності : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.11.2000 № 1719 // Офіційний вісник України. – 2000 р. – № 47. – Ст. 2035.

АНОТАЦІЯ

Визначено зміст поняття адміністративної процедури. Розглянуто сучасний стан нормативно-правового закріплення основних видів адміністративних процедур у діяльності вищих навчальних закладів України, проаналізовано основні етапи їх реалізації.

SUMMARY

The content of the notion «administrative procedures» is reveal. The contemporary situation of legal assignment of main types of administrative procedures in activity of the higher educational establishments in Ukraine is determined. The analysis of basic stage of realization of administrative procedures in activity of the higher educational establishments is performed.

10. Большой юридический словарь / под ред. А. Я. Сухарева, В. Е. Крутских. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ИНФРА-М, 2003. – 704 с.

11. Глоссарий современного образования / под общ. ред. Е. Ю. Усик ; [сост.: Астахова В. И. и др.]. – Х. : Изд-во НУА, 2007. – 524 с.

12. Про затвердження Положення про акредитацію ВНЗ і спеціальностей у ВНЗ та вищих професійних училищах : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 32. – Ст. 1491.

13. Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах та Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.09.2013 р. № 692 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/692-2013-п>.

14. Гульбс О. А. Атестація вищих навчальних закладів і його вплив на професійне зростання професорсько-викладацького складу / О. А. Гульбс // Проблеми загальної та педагогічної психології. Зб. наук. праць. – 2009. – Т. 11, Ч. 6. – С.114-122.

15. Щодо затвердження Положення про проведення державної атестації вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації МОН у частині наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності та Методики рейтингового оцінювання наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності ВНЗ III-IV рівнів акредитації МОН : Наказ МОН України № 277 від 30.03.2010 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zno.znaimo.com.ua/docs/177/index-346203.html>.